عثمانلی ترقی واتحاد جمعیتنه
وغزتهلرینه متعلق باجمله معاملات
ایچون محل مراجعت :

Comité Ottoman d' Union
et de Progrès
25, Rue Bonaparte, Paris

شورای امت

« وأمرهم شوری بینهم »

« شورای امت » آیده ایکی دفعه
نشر اولونور
سنهلك آبونهسی ٤٥ غروشدر.

فرانسزجه « مشورت » شیمدیلك
آیده بر دفعه نشر اولونور.
سنهلك آبونهسی ٥ فرانقدر.

بشنجی سنه — نومرو ۹۷،۹۶ | عثمانلی ترقی واتحاد جمعیتنك واسطهٔ نشریایدر. | ۱۵ اغستوس ۱۹۰۶

تبشیر

سلطان عبد الحمید خسته در ! . .

شو یاریم سطرلق جمله یی، شیمدی یه قادار قاچ دفعه، اوندن امیدلر، نجاتلر بکلهیه رك قاچ دفعه یازدق . . . .

وهپسنی ده صوکنجی اولهسی تمنیسیله یازدق. فقط داها یازاجق ایمشز ...

ایشته بو کوزده یازییور. لکن، آرتق بوکونکی اویله قطعی، او درجه ثابت برخسته لقدرکه، بونی، اوتوز سنه در. استبداد آلتنده أزیلان، ایکلهین پامال اولان وطنداشلریمزه بر هیجان سعادتله تبشیره شتاب ایدییورز.

پادشاه آغیر خسته در. اوقادارکه ذات شاهانهسنك بوتون خسته لقلرینی وظیفةً ومنفعةً دائما کیزلهمك معتادنده بولنان بیلدیز خلقی. آرتق بو حقیقت و بونك نتیجهٔ قریهسی قارشیسنده او معتادی محافظه ایتمکدن قورقمشلردر.

وجود شاهانهیی دارمجازاتنه دوغرو سوروکلهین خسته لقلر متعدد اولوب، اك وخیمی واك اساسلیسی بوغازندهکی سرطاندر.

ترشح آیدن خبرلره کوره: نعیما سلطانه عملیات جراحیه اجرا ایدن برلینلی پروفسور « برغمان » او وقت پادشاهك بویننده بعض عوارض کوردیکی عملیات توصیه ایتمش ایسهده، سلطان عبد الحمید بو دوای منرطدن تورتهرق راضی اولمامش، واو زماندنبری خسته لق مدهش برصورتده ایلریله یهرك بوکونکی حال وخامته دوشمشدر.

پادشاه ۲۲ تموز ۱۹۰۶ تاریخندنبری مراجعت واصرار ایدن سفیرلری قبول ایدهمامش واك نهایت مدت سلطنتنده هیچ بر جمعه سلاملغندن کری قالمامق غیرت مهیمانهسنی کوسترن بو پادشاه، عمر شاهانهسنده ایلك دفعه اولمق اوزره اغستوس جمعه سلاملغنه چیقاماممشدر.

اطرافنی احاطه ایدن هکیملردن ومقربلردن باشقا کیمسه یانه کیرمهمیور.

اجرا ایدیلن مداوات سایهسنده نهایت ایکی اوچ آی قادار سوروکله نمهسی محتمل اولمقله برابر، هر حالده امید شفا قالمایوب نتیجهنك اصدقای بندکانجه مشئوم، فقط وطن وملتجه مسعود برنتیجه اولاجغنده دوقتورلر متحد الرأیدرلر.

بیلدیزجه تبدل سلطنت تشبثاتنده دخی بولونولدیغی متواتردر.

کیم بیلیر، بلکه بز بو سطرلری یازارکن او، جان ویرییور.

تمنی ایدرزکه، بو نسخهدن صکر قلممزك ایلك وظیفهسی پادشاه نوجاه ایله سوکیلی ملتمزی تبریك وتسعید ایتمك، وغزتهمزك طالعی، بو دیار غربتی ماضیه براقارق، سینهٔ مقدسی، وطنده برساحهٔ صمیمیٔ اتحاد بولمق اولسون !...

مقالات سیاسیه

چار و دوما

چارك ۱۸ تموزده چیقان بر (اوقاز)ی، بر اراده سی دومایی طاغتدی. چارك بر اصولی وار. ابتدا ملتك تمایلاتی، حسیات حریتی، پترهوف سرایینه کوك کورلرکبی عکس ایدن آوازهٔ تهدیدینی، فریاد وتظلمنی دیکلییور، تردد کوسترییور، مساعد آمال ملت کبی کورینیور، صوکره ایکی سنه اول قارلرك اوزرنده زانو برزمین تضرع اولان اهالیه یاپدیغی کبی بردنبره: اورك !.. دییور. بنه ملتك حقوقنی، حریتنی استحصاله روسیهیی تجدیده چالیشان دومایه قارشو برمدت طوردقدن، تردد کوسترد کدن صوکره. طاغیتك ! امرینی ویرییور. عجبا چار کندیسی ایچون، حکومتی ایچون، بر کون ملتك ده بویله بر امر ویرمك احتمالنی دوشونمزمی ؟ عجبا چارك بو طور وحرکتی شخصنه می مخصوصدر ؟ یوقسه هر مستبدك حال وشانی بومیدر ؟ بولندیغی موقعه کوره کوچك بعض تبدلات ایله هر ظالمك، هر مستبدك حرکتی بودر. تخته ایلك چیقدیغی زمان قانوناً محکوم اعدام اولان برقاتلك اجرای اعدامنی امضالیان (نهرن) ، : بو کون امضا قویهجق قدر یازی بیلدیکمه متأسفم دیمشدی. فرانسه تاریخ احتلالی کوستریور که مستبدلرك بیکناهی اولان بدبخت اون التنجی لوئی قانون اساسینك محافظهسی ایچون ملته قارشو یمین ایدرکن دیکر طرفدن بنه ملته قارشو اوروپا قراللریله عهدواتفاقه چالشیرمش. اوچنجی ناپولیون جمهور رئیسی ایکن ایتدیکی یمین صداقته رغماً ۲ کانون اولده بر ضربهٔ خیانتله ایمپراطورلغی اعلان ایتمامشمیدی ؟ هله خائنلرك اك ظالمی، ظالملرك اك خائنی اولان عبدالحمید جیقاردیغی ارادهلره، ویردیکی تأمیناته، نشر ایتدیکی خطلر درغماً مجلس مبعوثانی تارمار ایلیهرك اعضاسنی نفی، مؤسسنی محبسده بوغدیردی. دیمك که ایکنجی نیقولا ملتلره داهیه اولان ظالمردن بری !

دوما یتمش کون یشادی، بوکوچك مدت حیاتنده عالی فکرلر، بیوك مقصدلر، لزومندن زیاده هیجانلر کوستردی. همانارای عمومیه ایله عفو عمومیی، مسئولیت وکلایی، (غرومی کین) هیئت وکلاسنك استعفاسنی، اعدام جزاسنك لغوینی زراعه اراضی تقسیمنی طلب ایتدی. (بیه لوستوق) ودیکرلرینی قتل عاملرك اوکنی آلمق وفاعل وجلادلرك جزالرینی تعیین ایتمك ایچون بیوك بیوك تشبثاتده بولندی.

چار، « چارلغی » ادامهده، محو وتخریبده، قتل عامده، یوز اوتوز ملیون نفوسه کیف مایشاء حکومت ایتمکده، والحاصل یکرمنجی عصرك چهرهٔ ترقی وحریتنی قزاقلرده قیرباجلاتمقده اصرار ایدییور.

رئیس وکلا و داخلیه ناظری (استولی پین) حکومات محلیهیه، ولایتلره. قافقاسیاده امپراطور قائممقامنه هر جرأت اختلالك، هر تشبث اخلال آسایشك عفو ومرحمت بیلمز بر شدتله تأدیب و امحاسنه وآسایش عمومینك محافظهسنه دائر اوامر جدیده کوندرییور. بویله امرلرك روسیهده تأثیری بیوکدر.

چارلق روس ملتنه. ارباب حریته اعلان حرب ایتدی. شمدی مسئله روس ملتنك مدافعه ومقابلهسنده ! کیم بیلیر دنیا، شمالده نه قانلی مقابلهلر، نه مدهش محاربهلر کوره جك. عجبا حریت، اوپرستیدهٔ

انسانیت او مهیب منظره‌لرك او قانلی مقاتله‌لرك آرقه‌سندن مدهش ، منتقم بر آتشپارهٔ جلادت اوله‌رق طلوع ایده جکمی ؟ عجبا روسیه‌لیلرك امید استقبالی ، ظلمك مقتلی ، ملتك قلب حساسی ، روسیه‌ده فکر ترقی‌نك کرسیٔ خطابتی اولان دوما ، جهانه قارشو ظلمیله حق موجودیتنی غائب ایدن چارلغك انقاضی ، خرابه‌سی اوزرنده بر معبد حریت کبی بنا و اعلا اولنه‌جقمی ؟ یوقسه بوکیروداردن چار یوز اوتوز ملیون نفوسك حاکم مطلقی اوله رقمی چیقاجق ؟

روسیه‌ده بر دور تکامل وجود بولمقده اولدیغی ایچون بو ملت ارکچ حقوقنی ، حریتنی استحصال ایده‌جکدر . بو کون روس ملتنك و یاچارك موفقیتی عسکرك معنویتنده ، احوال روحیه‌سنده‌در . بوکونکی نظام ، عسکرك حکومات موجوده‌یه وباخصوص قوای استبدادیه‌یه معین اولمسنی ایجاب ایدییور . فقط بوحال ، حیاتنی ، حقنی ، حریتنی استیان بر ملت مظلومه‌یی بی‌پروا محوه حاضر اولان چاره نه درجه‌یه قدر معین ومددکار اوله بیلیر ؟ عسکر ، قرداشلرینی همشیره‌لرینی قتل ایتمکدن بر زمان کلوبده بی تاب قالمیه‌جقمی ؟ برده اوروپانك افکار علمیه و ادبیه وسیاسیه‌سی دومایه بیوك بر حرمت ومحبت ابراز ایدییور . انکلتره دولتی ، چاره ، چارلغه رغماً دومانك طاغیدلمسندن دولایی اظهار تأثردن و روس ملتنده‌کی ارزوی حریته ، دومایه بیان تقدیر وتحسیندن چکنمیور .

بز مده بر زمان ملت مجلسمز واردی . بو مجلسله مؤسسلری سوءاداره‌لردن ، غوائل خارجیه‌دن بی‌تاب قالان دولت عثمانیه‌یی تجدیده و اقوام موجوده‌یی توحیده ، وطنك قوای حیاتیه‌سی اولان عناصردن استفاده‌یه والحاصل قوجه بر سلطنته بر حیات تازه ویرمك کبی مقدس مقصدلری ، عالی فکرلری اجرایه تشبث ایده‌جکلری زمان ، عبدالحمید سودای استبداد ، منافع شخصیه ، اغراض نفسانیه زرپرستلك کبی دنی ، حیوانی بر طاقم حسیات ایله ملت مجلسنی نارمار ایتدی . اعضالرینی ، مؤسسلرینی نفی وتغریب ایلدی . اوروپا هیچ بر تأثر ، هیچ بر توجه کوسترمدی . حتی فرانسه ، قونسلوسی ، اختلال عظیمی وجوده کتورن فرانسه مملکتمزده فکر ترقی وحریتك علمداری وملت مجلسنك مؤسسی اولان مدحت پاشایی کندیسنه التجا ایلمش اولدیغی حالده ، عبدالحمیدك قانلی پنجه‌سنه تسلیم ایتمدیمی ؟ هر کون ، هر ساعت ، وحشتله ، باربارلقله اتهام اولنان ترکلر بونی ، قپلانلره الی باغلی انسان تسلیم ایدن نرونه عائد اخلاقدن عد ایدرلرسه جرأتلرینی وحشیلکلرینه باغشلاملی .

اوزمان ترکلر نیچون قیام ایتمدی ؟ استرداد حقوق اوغورنده نیچون فدای جان ایلمدی ؟ چونکه مالك اولدقلری حقدن خبردار دکللردی . قانون تکامل ایجابنجه حریته استحقاقلری یوقدی ! دینیله‌جك .

ملتی باشلرندن عبدالحمیدی دفع ایتمدکلری ایچون مسئول طوتمقله برابر ، براز انصاف ایله محاکمه ایده‌لم . عبد الحمید ملته هجوم ایتدیکی ، مجلسنی تارمار ایلدیکی زمان بوکون دومایی طاغیدان چارك ، چارلغك اردولری استانبول قپولرینه دوغری یاقلاشییور ، ملت اناطولیده روم ایلنده کندیسنك یوز اوتوز مثلی اولان بر دشمنه قارشو عقللره حیرت ویره‌جك بر جسارت وعلویتله فدای جان ایدییوردی . ترکلر ، بر آووج مسلمانلر او ، اراده‌کی تفاوت نفوس جهتیله ونسبتسز محاربه‌ده بوزولمدیلر ، بر مدت ایچون ازلدیلر . ازلدکلری مدت ایسه عبدالحمید خائنی ایچون اك بیوك بر زمان فرصت اولدی .

براز قیام ایده جکلری وقت ایسه ، روسیه مملکته کیره جك ، ارمنیلر بومبا آته‌جق ، روملر ایاقلانه‌جق اندیشه‌لرینه دوشویورلر . اوت ، بزده قانون اساسینك ، حریت افکار ومطبوعاتك بر دست حیات شکست خیانتله اورولدیغی زمان اوروپالیلر بزه ، فرقهٔ حریته قارشو بر اثر تأثر وتوجه کوسترمدیلر . ممالك عثمانیه‌ده‌کی خرستیان وطنداشلریمز تامنه اوروپاده ایراد مقال ایدنلرك وکالتنه اعتماد جائزسه اونلرده بر چوق بهانه‌لرله قانون اساسی‌یی استه‌میورلر . بو جهتله قانون اساسی‌یی استرداد ایتمدیکندن دولایی مسئول اولان یالکز ترکلر دکلدر .

هیچ کیمسه‌یه کوونمیه‌لم ، هیچ کیمسه‌دن وفا ومروت بکله‌میه‌لم . کندیمزه کووه‌نه‌لم ، دشمنلریمز نه سویلرسه سویلسون ملتمزده کووه‌نه‌جك ، وبر سلطنتی تجدید ایده بیله جك مزیات معنویه ، اوصاف اخلاقیه موجوددر . بوتون عثمانلیلر یك وجود اوله‌رق ، ظلم واسارت زنجیرلرینی قیرارق حریتمزی قانون اساسیمزی استرداد ، مترقی ملتلر آره‌سنده بر موقع احراز ایده‌لم .

عجم — ترك اختلافی

دول اجنبیه‌نك مداخله وتسلطی یوزندن بیچاره مسلمانلرك هر یرده باشلرینه کلن بیك درلو بلا یتمیورمش کبی کندی حکمدارلرینك غفلت وجهالتی ، ظلم وخیانتی یوزندن‌ده چکمدکلری اذا وجفا قالمیور .

امرای اسلامیه‌ده انصاف و حمیت اولسه اجنبیلر ذاتاً مداخله‌یه جسارت ایده‌مزلردی ، مداخله ایتمك ایستسه‌لرده وسیله بوله مازلردی . مسلمانلرك بویله معناً ومادةً ازیلملرینه ، دوچار حقارت و فلاکت اولملرینه امرای اسلامیه‌نك دنائت وجبانتندن بشقه سبب آرامق خطادر .

مراکشده جاهل ، سفیه وعیاش بر سلطانك امور حکومتی دالقاووقلر الینه براقه‌رق کندی ذوق وصفاسندن بشقه برشی دوشونمه‌مسی مملکتده رقیبلر ، مخالف فرقه‌لر ظهورینه ومراکشلیلر آراسنده قانلر دوکولمسنه سبب اولمقده‌در .

تونسده‌کی مصرده‌کی اکابر اسلامیه‌نك چوغی احتیاجات حیوانیه‌لرندن بشقه برشی دوشونه‌میه‌جك درجه‌ده بوزولمشدر . ادارهٔ اجنبیه‌نك مطبوعاته و تدریساته موقتاً ویردیکی حریتدن اسلامك آتیسی ایچون استفاده ایتمك کیمسه‌نك خاطرینه بیله کلمیور .

عجم شاهی تداوی وتنزه مقصدیله بر قاچ دفعه اوروپایه سیاحت ایتدی ؛ پارلاق مدنیتی ، زنکین ادبیاتی ، قیمتدار صنایعی ایله برزمان جهانك غبطه وستایشنه مظهر اولان اوذکی وجسور عجملرك باشنده بو کون نه قدر بدلا ومسکین بر آدم بولندیغنی عالمه کوستردی .

ایران وکلا وامراسنك قسم اعظمی پاره‌تدارکیله ، یعنی ایرانی سراپا صویمقله مشغولدر . شکایت ایدنلری ، حریت واصلاحات ایسته‌ینلری حکومت صوپالرله تلف ایدیور ؛ اجانبدن استمداده مجبور قیلیور ؛ جاهل ومتعصب اولان عوام ناسی ترقی طرفدارلری علیهنه تحریك عجملر اراسنه نفاق وفساد تخملری اکیور . خالص فرس جنسیله اذربایجان ، طبرستان جهتلرنده بولنان واصللری ، لسانلری ترك اولان عجملر بیننده برودت بوصورتله حصوله کلمشدر . شیعی مذهبنه منسوب عجم میسیونرلرینك عربستان وکردستان ایچنده دولاشه‌رق جاهل اهالی‌یی ترکلردن وترك حکومتندن آییرمغه چالشدقلری‌ده معلومدر .

عجم حکومتنك اتحاد اسلام فکر واملنه مخالف اولان بومضر پولتیقه‌سی امت محمدك بر قاندها قیرلمسنی ، ضعیفلامسنی وبالآخره اجنبیلر النده زبون و اسیر قالمسنی موجب اوله‌جغندن عموم مسلمانلرك سلامت وسعادتنی نظر دقته آله‌رق شاهی بویله مجنونانه وخائنانه بر نیتدن وازکچیرمك خلیفهٔ مسلمینه عائد وظائف دینیه‌دندر .

خلیفهٔ مسلمین عجبا بوظیفهٔ مهمه‌یی ایفا ایدیورمی ؟ مسلمانلرك استقبالنی دوشونیورمی ؟ هیهات ! اسلامك اك زیاده مقهور اولدیغی فقیر ، حقیر قالدیغی وفرقه فرقه آیرلدیغی بریر وارسه اوده خلیفهٔ زمانك تحت اداره‌سنده بولنان مملکتلردر . اوتوز سنه‌دن بری ارناؤدلقده ، یمنده ، عرب وکرد عشیرتلری آراسنده عثمانلی عسکرینه قیردیریلان مسلمانلر قدر بلکه روسیا محاربه‌سنده دشمن تلف ایدلمه‌مشدی . مسلمانلری بربرندن آییرمق ،

TEK-ESIN VAKFI

اجنبیلره ازدیرمك، معارفدن، ترقیدن منع ایتمك تربیهٔ اسلامیه‌یی، اخلاق ملیه‌یی بوزمق خصوصلرنده هیچ بر خلیفه، هیچ بر پادشاه ملتنه عبدالحمید قدر فنالق ایتمه‌مشدر.

یمنده ایکی اسلام طائفه‌سی آراسنده‌کی قتاله هنوز نهایت ویرلمه‌دن ایران حدودنده مقتللر حاضرلنیور. یقینده اوراسی ده یوز بیکلرجه مسلمانه مدفن اوله‌جقدر

عجم شاهنك، عثمانلی پادشاهنك محضا اقتدار-سزلقلری نتیجه‌سی اوله‌رق اجنبیلره قاپدیردقلری یرلر، امتیازلر عجبا وسعتجه، اهمیتجه شیمدی منازع فیه اولان حدود اوزرنده‌کی اراضیدن دها آزمیدر؟

عجم وترك حکومتلری اراسنده بر محاربه آچیلمسی، اسلام قوهٔ عسکریه‌سنك بو صورتله ده قیرلمسی، آزالمسی ایکی دولتك استقبالی ایچون غایت مضر وتهلکه‌لیدر. محاربه‌دن صکره هر ایکی دولت محاربه مصارفنی تسویه ایده‌بیلمك ایچون اجنبیلره عرض احتیاج ایتمك، فاحش شرطلر، امتیازلر مقابلنده قرضاً پاره آلمق مجبوریتنده بولنه‌جقدر. اسلام حکومتلرینك انقراضنه خصوصیله ترکلر النده قالان خلافتك اورته‌دن قالدیرلمسنه چالیشان دول اجنبیه بو فرصتدن البته استفاده ایده‌جکدر.

بو دهشتلی اضمحلالی نظر اعتباره آلانلر وارمی؟ وارسه مطلق عبدالحمیدله مظفر الدین شاه‌دکلدر. اونلر کندی اقبال وراحتیله، کندی باشلرینك سلامتیله مشغولدرلر؛ بو اغورده ملك وملتی تکمیل مسلمانلری فدایه حاضردرلر. حاضر اولدقلرینی شیمدیه قدر مسلمانلره بر چوق آجی مثاللرله ده کوستردیلر.

حدود مسأله‌سی آلتمش سنه‌دن بری حل ایدلمه-مش، دورویوردی؛ عجبا نه حکمته، نه لزومه مبنی یکیدن میدانه چیقارلدی؟ وطنلرینك حقوق ومنافعنی مدافعه ایتمك آرزوسیله عبدالحمیدك ومظفرالدین شاهك بوکونه قدر هیچ بر تشبثده بولنمدقلری دوشونیله‌جك اولورسه بو ایشده‌ده منافع عمومیه‌یه خدمت نیتیله حرکت ایتمدکلری ظاهر اولور. بناءعلیه، اختلافك اسبابنی ینه منافع شخصیه‌ده ارامق اقتضا ایدر.

روسیاده مجلس مبعوثانك کشادیله باشلایان دور انقلابدن روسیا مسلمانلری فوق‌العاده مستفید اولدیلر؛ بر سنه‌ظرفنده بیوك بر اثر ترقی وحیات کوستردیلر. هر طرفده اسلامك بویله اویانمسی وحکومات مستبده‌دن قورتیله‌رق مشورتله ادارهٔ مصلحت ایتمسی لزومنه دائر مهم ومفید مقاله‌لر یازمغه باشلادیلر. بونلرك وعظ وندامسی عثمانلی وعجم مملکتلرنده‌کی مسلمانلرك‌ده قولاغنه یتشدی. پادشاه درحال روسیه‌لی مسلمانلرك احوالندن بحث ایتمکی استانبول غزته‌لرینه منع ایتدی. شاهده شورای امت فکرینی تصویب ایدنلری تعقیبه قویولدی.

روسیا محاربه‌سی دولت عثمانیه ده قانون اساسی-یی ومجلس عمومیی ابطال ایتمك غرضیله اعلان ایدلمشدی. احرار عثمانیه‌نك کسب قوت ایتدیکی بر زمانده یونان محاربه‌سی آچیلمشدی. بو حدود مسأله‌سی ده ایران وعثمانلی مسلمانلرینی داخلی وخارجی منازعه‌لرله اشغال ایدرك ترقی وتمدن یولندن آلیقویمق مقصد خائنانه‌سیله میدانه چیقارلمش بر تدبیر اولسه کرك.

ایران وعثمانلی مسلمانلرینی بوحالدن خبردار ایتمك، ترقی شکن ظالملرك اغفالات شیطنت کارانه سندن قورتارمق لازمدر.

عجم وترك حکمدارلرینك غرض ونفسانیتی، جاهلانه کبر وعظمتی ایکی ملتك عصرلرجه بوغوشمه‌سنه وقلباً، فکراً آیرلمسنه سبب اولمشدی. بوجنك وجدالدن هپ خرستیان حکومتلری استفاده ایتدیلر؛ بر طرفدن ویانه‌یه، دیکر طرفدن پترسبورغه طوغری یورومکده اولان شوکت اسلامیه-یی دوردیردیلر؛ دوردیرمقده قالمدیلر، بوکونکی حاله کتیردیلر.

حکومات اسلامیه‌نك قدر و حیثیتی پایمال اولدی. مدنی انسانلر نظرنده مظفرالدینك، عبدالحمیدك، مولی عبد العزیزك قره‌طاغ پرنسی قدرده اعتباری قالمدی. بونلرك بیوکلکی بر طاقم قوری ومجنونانه عنوانلردن عبارتدر.

مسلمانلر بوکون الارنده نه قدر قوت وثروت وارسه حیثیت ملیه‌لرینی، حقوق صریحه لرینی مدافعه‌یه قوللانمق مجبوریتنده‌درلر؛ اسلام پرستی آلتنده منافع ذاتیه‌لرینه خدمت ایدن خائنلرك کیف وامالله آلت اولمغه امت محمدك آرتق حال ووقتی مساعد دکلدر. ترك، عجم، مسلمان، خرستیان شرق اهالیسی علی العموم حریت وعدالت ایستیور. بو حریت وعدالتی تأمینه حکمدارلرك فرمانلری کافی اولمدیغنی آکلایور؛ مشورتله، شرع وعقله وزمانك احتیاجاتنه موافق بر حکومت مشروطه ایله ادارهٔ مصلحت ایدلمه‌ین یرلرده حیات، نجات قالمدیغنی کوریور. ایکی دولت آراسنده بویله کوچك حدود منازعه‌لری دکل عظیم محاربه‌لر بیله اولسه شرق اهالیسنك پك دوغری اولان بو فکرواعتقاددن فی ما بعد وازکچمیه‌جکی شبهه‌سزدر.

خرستیانلردن عسکر آلمغه دائر

تبعه‌سندن بر درجهٔ سویه‌ده عسکر آلمیان، دنیاده دولت علیه‌دن بشقه بر حکومت کورمیورز. حکومت خرستیاندن، استانبوللیلردن، مدرسه‌لردن عسکر آلمیور. او جهتله دنیانك اك بیوك سلطنتلرندن برینی عصرلردنبری دوش حمیت ومتانتلرنده طوتان یالکز ولایتلریمزده‌کی مسلمانلردر. بر وطنده حق حاکمیت، آلتی یوزسنه دنبری بقای وطن، حاکمیت ملت اوغرنده جان ویرنلرك‌در. نه بیوکلکدر که بوکون او مسلمانلر ترکلر ماوراء النهردن کله‌رك آلدقلری ومحافظه‌سی ایچون ماوراء النهر قدرقانلر دوکدکلری وطنك کافهٔ حقوقنده خرستیانلری کندیلریله مساوی طوتمغی قبول ایدییورلر. خرستیانلرك بو قبوله شکران ایله اجابت ایتمکی بر ایجاب منطقی، بر لزوم وجدانی، بر وظیفهٔ وطن پروری ایکن «ترقی» غزته‌سنده بر ارکان حرب ضابطی، عثمانلی عسکرلکنی قبول ایتمك ایچون خرستیانلرطرفندن شرائط درمیان ایدییور. دنیانك هانکی دولتی تبعه‌سنك بر قسمنی شرطلرله عسکره آلمش، ویاآلیور.

ارکان حرب ضابطی دییورکه: «نه وقت دولت عثمانیه زیر اداره‌سنده بولنان ملل واقوام مختلفه‌یه قارشی عادل بر حکومت اولور، بتون تبعه‌سنك امنیتنی قزانیر، بونلرك حقوق ومنافعنی محافظه‌یه چالیشیرسه او وقت بتون عثمانلیلرده دولتك حقوقنی، استقلالنی، شان وشوکتنی محافظه اوغورنده هر دورلو فدا کارلقده بولنور. هپسی عسکرلکی قبول ایدر.»

خرستیانلر ایچون مسیحك نزولی کبی عدالتك کوکدن اینمسنی بکله‌مکدن ایسه مسلمان وطنداشلریله برابر او عدالتی استحصاله چالشمق، سلاح قرداشلریله حدودلرده جان ویرمدرك وطنك حقوق حاکمیتنه اشتراك ایلمك لازمکلیر.

عدالت بکلمکله کلمز. حمیتله، متانتله، فدا کارلقله آلنیر. وطن اولادینك وفا و مروتنه اك زیاده دورعدالت‌ده‌دکل زمان ظالمده محتاجدر. خرستیانلر ظالمدن، غدردن عسکر اولدقلری زمان شکایت ایدرلرسه بلکه عسکر اولمق ایچون بکلدکلری حکومت عادله‌یه نائل اولورلر. عجبا روسیه‌لیلر مسلمان عسکرینی مسلمانلره قارشو ارضرومه، بالقانلره دوغری سوق ایتدکلری زمان ایچلرندن بر ارکان حرب ضابطی چیقارق: «روسیه‌ده بر حکومت عادله اولمینجه مسلمانلر عسکر اولمزیا! دیکر مسلمانلره قارشو حرب ایتمزیا!» دیمشمیدی؟

ترقی غزته‌سی وارکان حرب ضابطی بلکه ایشتمشدر: بلغارستانده‌کی مسلمانلر ظالمدن شکایت ایدییورلر، فقط بلغارستان حکومتی، بلغار ارکان-حربی انلری عسکره آلمقده تردد ایتمیور. بودلیلمزی بوکون دنیانك اك مکمل حکومتلرندن بری اولان فرانسه‌نك جزایرینه قدر تشمیل ایده‌مزمیز؟ نیچون فرانسه ارکان حربی: جزایردن عسکر آلمغه حقکز یوقدر. زیرا سزجزایرلیلری حقوقده، هیچ برشیده فرانسزلرله مساوی طوتمیورسکز. اکر بز

TEK-ESIR VAKFI

اوراسنی مستملکاتدن عد ایدییورز؛ دیرسه کز بو حقسزلغه بر اسم ویرمکدر! دییور.

ارکان حرب ضابطی : « خرستیانلرنه مأموریتله ونه ده عسکرلکله منافع شخصیه وملیه‌لرینی حکومتك ظلمنه فدا ایتمه‌رك .... » دیدکدن صوکره شو سوزلری علاوه ایدییور . « اکر خرستیانلر بدایتدنبری وطنده مأمور وعسکر اولسه ایدیلر، حکومتك بقاسندن استفاده ایتسه ایدیلر منفعتلری ایجابی حکومتك ظلمنه قارشوقویمغه وحقوق عمومیه‌یی مسلمانلرله مشترکاً مدافعه‌یه قیام ایدرلردی. »

اولا ، بر وطنك اولادی عسکرلك وظیفه‌سیله طوغار .

ثانیا ، هر وطن اولادی ظالمك ازاله‌سنی کندیسنه بر فریضهٔ ملیه بیلملیدر. او حالده ابنای وطندن اولان خرستیانلرك هرقیامی عسکر اولمق، مسلمانلرله حقوق مساواتی تأمین ایتمك ، ظلمی ازاله ایلمك مقصدینه منعطف اوللیدر . یوقسه بن مأمور اولمدم، عسکره آلنمدم دیه وطنی روسیه‌لیلره پامال ایتدیرمکه ، امور داخلیه‌مزی اجانبك مداخلات متمادیه‌سی آلتنده بولندیرمغه ، مملکتی پارچه‌لمغه ، وبر مأموریت قاپمق ، زنکین اولمق ایچون او جسم پارهٔ وطنده استقلال ویا مختاریت استمکه وطن پرورلکمی دینور ! خیانتمی ؟ . .

برده متصل خرستیانلرك محافظهٔ حقوق ومنافعندن بحث ایدیلوب طوریلیور. اکر بوسوز بوکون ایچون سویلنیورسه وطنده هیچ کیمسه‌نك و بالخاصه مسلمانلرك حقوق ومنافعی محافظه ایدلیور ، پامال اولنیور . هرزمان ایچون دیلیورسه ، صورارزکه: خرستیانلر بو کونکی موجودیتلرندن دولایی مسلمانلره منتدار دکلمیدرلر ؟

بوکون اسپانیالیلر دنیایه الك بیوك مدنیتلردن برینی کتورن عرب مسلمانلرینه قارشو بزم بوسؤالمزی ایراده جسارت ایده بیلیرلرمی ؟ بزم خرستیانلرك حیاتلرینی ودنیانك، هر جهتده مقدس وباخصوص شرقده حیاتدن معزز اولان دیانتلرینی محافظه ایدن دولت عثمانیه دکلمیدر، بناءعلیه دولت عثمانیه‌یی محافظه ایتمك خرستیانلر ایچون الك مقدس بر وظیفهٔ وجدانیه در .

ضابط دهانه‌لردیمیور : « عسکر ویرمکدن اسلاملر محواولیور، بونی خرستیانلرپك اعلاکوریبور. نصل اولورده بوحالده خرستیان عسکر اولمغه راضی اولور ؟ اولمز یا ! » « هپ خلیفه‌یم دیه‌رك دین نامنه آلداتوب یاپدیریبور . عجبا خرستیانلر بو نامه قیللرینی اویناتیرلرمی ؟ اویناتمزلریا ! » بر « مهل اولسون ! اوه‌یا ! » اکسیك .

وطنك حیاتنه عائد اولان بودورلو مسائلده حکومت حاضره نظردقته آلنمز. زیرا حکومت حاضره بر عارضه، بر بحراندر ! عثمانلیلقدن، بزدن دکلدر. بویله مسائلده عثمانلیلرك اخلاقی ، احوال روحیه‌سی، تشکلات اجتماعیه سی . تعاملی نظر انصافه آلنملی ، یوقسه اك زیاده اسلامی خراب ایدن واسلام حقنده بودورلو سوزلری جلبه سبب اولان حکومت ظالمهٔ حاضره‌دیر اله آلهرق : « مسلمانلر عسکر اولمامق ایچون اشقیا اولیور ، قاتل اولیور ، دیمکی وخرستیانلری مسلمانلر کبی کوسترمکی «الهیزم» و « پوروآرمنیا » غزته‌لرینه براقملی .

ارکان حرب ضابطی دییورکه : « میخال غازی بنیان دولت اولان سلطان عثمانك عادتا صول قولی مثابه سنده دکلمی ایدی ؟ انقره اوواسنده سلطان بایزیدی ترك ایله تیمورلنك جهتنه کچن ومیدان محاربه‌دن فرار ایدن اسلاملره رغماً صوك نفسلرینه قدر قهرمانجه اوغراشان صرب خرستیانلری دکلمی ایدی ؟ . »

لکن ضابط صیقلمسنه پلونه ده مسلمانلر قاچدی ، کیزلی دین طاشیان خرستیانلر مدافعه ایتدی؛ دییه‌جك. میخال غازی سلطان عثمانله بر اولیور ، انقره اوواسنده اسلام قاچیور ، خرستیان قهرمانجه مدافعه ایدییور .

بو ممائله ومقایسه‌دن مقصد نه‌در ، خرستیانلر تجارتده، زکاده اولدیغی کبی عسکر لکده ده ترکلرك مافوقنده دردیمکمی ؟

غازی میخالك بنیان دولت سلطان عثمانله براولمسنه، انقره اوواسنده مسلمانلرك قاچوب خرستیانلرك صوك نفسلرینه قدر قهرمانجه مدافعه ایتمسنه رغماً معلوم اولمق لازمکلیرکه بو سلطنت عظیمه، دنیانك پك از ملتلرینه نصیب اولان اوشان وشوکت مسلمانلرك ، ترکلرکدر . عسکر اولمق ایچون خرستیانلر طرفندن کوستریلان بیوك بیوك ادعاره قارشو شوراسنی تمنی ایده‌رزکه: رومللر عثمانلی اردولرینه داخل اولدقلری زمان وطنی تسالیادن ، آتنه‌دن برآز زیاده‌جه مدافعه ایدرلر .

خرستیانلردن عسکر آلمق حقنده کی فکریمزه کلنجه: هیچ بر شرط قبول ایتمامك اوزره خرستیانلردن عسکر آللیدر . زیرا وطنمز، وطن عمومیدر . سلاح ارقداشلغندن حصول بولان ائتلاف واتحادی دنیانك بتون نصایح و نظریاتی بر آره‌یه کلسه وجوده کتیره مز ، انکلیزلر ، فرانسزلر . روسیه لیلر، حتی بلغارلر مسلمانلردن نصل آلیورسه بزده خرستیانلردن اوصورتله عسکر آلملی یز . بو بابده قطعاً بر شرط قبول ایتمامدر. طبیعی مکتب حربیه‌ده خرستیان ضابطلریمزده یتیشیر ، انکلیزلرك مسلمان ضابطلرینه بیکباشیلقدن یوقاری بر رتبه ویرمدکلرینی یعنی بر مسلمان ضابط یوز یکرمی سنه یشاسه . محاربه‌لر قزانسه ینه قائمقام اولهمیه‌جغنی خرستیان وطنداشلریمزه قارشو مثال اتخاذ ایتمیه‌لم .

مدحت پاشا

کوزمده قانلی خیالیله بر حزین تابوت
زمان زمان طولاشیر افق فکرتمده وقور؛
پینده صاف بولوطلر...جهان جهان ارواح
اتکارنده...ایدرلر اوموکبی تشییع.
چیقاراو، چیقدیغی یول عرش انتقامه واریر
کچراو، کچدیکی یرلرده روی حق قیزاریر؟..
آغیر آغیر طولاشیر آسمانده . . کاه طورر،
ایدر وجوده عدم صانکه بر عتاب نکاه ! . .
اونك عتاب نکاهیله محشر ملکوت،
اونك رعود سکونیله بلکه عرش اله
خضوع و خشیت ایچنده طوکار قالیرمبهوت..
بنم کوزمده بوتابوت هر زمان طولاشیر؛
ایچنده (مدحت)ی خون شهادتیله طاشیر ! . .

احمد کمال

(طوغری سوز)

آلبر صورەل

انجمن دانش اعضاسندن موسیو آلبر صورەل ارتحال ایتدی. تاریخ، الك بلند بردهاسنی فرانسه، الك زنکین بر مفکره‌سنی، سیاست، الك صنعتکار ذکاسنی، فقط عثمانلیلر حقلرنده حقیقتپرور تك مورخی غائب ایتدیلر. صورەل فرانسه انستیتوسنك نمونهٔ مفخر تیدی أولومی فرانسز عالم علومنی خلجان ایچنده براقدی . موسیو دووکوئه ، « صورەل فرانسه‌یی فقر مدید ایچنده براقیور ! » ؛ فاکه « صوره لك ضیاعی فرانسز معارفنك الك درین ماتمنی تشکیل ایده جك ؛ » دیدی . صورەل روحیله ، دماغیله طبیعتك کمراه بر بخشایشنه نمونه ایدی ۱۸٤۲ ده (روآن) ده قورنه‌ی ، فلوبر و کی دوموپاسانك یوردنده، ارباب صناعتدن برباباصلبندن دوغدی .داها چوجوق ایکن تاریخه قارشی استعداد خارق العاده سنی تدقیق ایدن باباسی صوره لك تجلیٔ دهاسنه اویولده چالیشمغه باشلادی . اعدادی وعالی تحصیلی ختامپذیر اولدیغی زمان صورەل استقبالنه نامزددی . خلقتك اولدیغی قدر حیاتك ده نادر بخشایشلریله بیودی صورەل الك درخشان بر ذکا ، الك جوشان بر سعیله متخلقدر . شو مظهریت طبیعیه‌سیله کیزونك دست تربیه‌سنه دوشدی . تربیهٔ فکریه سنی کیزودن آلدی . کیزونك ارتحالنده تکامل تاریخی ته نه مودوع قالدی :

تەن صورەلی بولدیغندن مسعوددی .
« معاصر فرانسه نك منشألری » نك تاریخه آچدیغی تکاملك برتجی معاونی صورەلدی ۱۸۷۰ محاربه سی فرانسز علمای سیاسیه‌سندن بر چوغنك مرکز تفکرینی چویرمشدی . فرانسه‌نك متین بر تربیهٔ سیاسیه‌یه احتیاجنی کورن تەن، شاکردی صورەل، دوستلری بوتمی ، آ.لوروا بولیو ایله بر علوم

سیاسیه مکتبی آچدیلر . ۱۸۷۲ دن بری صوره‌ل مکتبك « دیپلوماسی تاریخی » درسنی درعهده ایدییوردی . بو درس صوره‌لك انکشاف دهاسنی تأمین ایتدی . ۱۸۸۹ ده فوسته‌ل دوقولانژك علوم سیاسیه انجمن دانشنده براقدیغی بوشلغی صوره‌ل دولدوردی . ۱۸۹٤ ده ته‌نك انجمن دانش کبیرده براقدیغی حزین بوشلغی ینه صوره‌ل قاپایوردی . فوسته‌ل دوقولانژ و ته‌نك تاریخه آچدقلری او ابدی تکامله صوره‌ل خیر الخلف قالدی . فرانسز اختلالنی سکسان سنه‌دن بری یازوب طورییورلردی . اختلالك تیه‌ر ، کیزو ، میشله کبی متین و معلا بو تاریخنویسلری واردی . بو تاریخنویسلر اختلالی فرانسه حدودلری ایچنده آکلاته آکلاته جلدلر دولدور مشلردی . صوره‌ل اختلال کبیره داها واسع بر میدان آرییورکن قولومبك یومورطه‌سنه بکزتدیکی امریقا کبی ، فرانسز اختلالنك دوغوردیغی قوص قوجه اوروپایی بولدی . تام اوتوز سنه کتبخانه لرده ، خارجیه ، حربیه ، بحریه نظارتلری مخزن اوراقلرنده وثیقه‌لر آرایارق سکز جلددن « مرکب اوروپا و فرانسز اختلالی » کلیاتنی یازدی . کوزدن کچیر مدیکی مخابره ، مقاوله معاهده ، لایحه ، پلان ، خریطه براقمادی بوقدر عمیق برسعی ، مدید برورزشله ۱۷۸۹ دن ۱۸۱۵ ه قادار فرانسز اختلالی زلزلهٔ اجتماعیه سنك اوروپا مؤسسات سیاسیه سنی نصل ییقوب یاپدیغنی اورته‌یه قویدی . هرسطرینی بیك تذکره ، بیك مذکره بیك وثیقه‌دن چیقاردیغی بو اثری بر رومان حالنه کتیردی .

« اون سکزنجی عصرده شرق مسأله‌سی » صوره‌لك دیکر بر اثر بر کزیده‌سیدر صوره‌ل قدر جوانمرد ، فضیلتمند بر روح پك نادر کورولور . اك کبار فرانسز عالملرندن اك ساده جمعیتلره قدر محبوب قلوب یاشادی . فرانسه نك اك عالی بر دماغ سیاسی طانیدیغی صوره‌ل هیچ بر فرقهٔ سیاسیه‌یه منسوب اولمادی . درسنی بیتردیکی زمان هرکسك ، فرانسز ، اجنبی منحصراً وطنلرینی سوملرینی ، وطنك بوتون حقائق بدیعه ایچنده تدسیتنی ، ابدیتنی حزین بر خطیه کبی متمادیاً تکرار ایدردی . جهان مدنیتك اك بویوك مورخی صفتیله ، حرمت عمومیه ایچنده یاشایان ، حالا یاشایان عالی صوره‌ل یالکز تورك محبلکی ، « تورقوفیللك » ایله تخطئه اولونوردی ! بو اعتراضلره ، بو هجوملره شایان بوتون قباحتی دنیاده بر « تورك وطنی » قبول ایتمکه جسارتی ایدی .

دول حامیه‌نك کرید حقنده‌کی بیاننامه‌سی

کرید جریدهٔ رسمیه‌سی ، ۲۵ تموز ۹۰۶ تاریخنده ، کیمك امری ایله اعلان ایدیلدیکی تصریح ایدیلمه‌ین ، امضاسز بر بیاننامه نشر ایتمشدر . بو بیاننامه ، کریدلیلرك و مجلس ملینك ، جزیره‌نك یونانستانه الحاقنی مستدعی دول حامیه‌یه تقدیم ایتدکلری عریضه‌یه دول معظمه طرفندن ویریلن جوابدر . اهمیت سیاسیه‌سنه مبنی بو وثیقه‌یی عیناً نقل ایدییورز :

دول حامیه ، کریدك اصلاحی حقنده جزیره‌ده‌کی وکیللری طرفندن وقوع بولان تکلیفاتی عظیم بر خیر خواهلق ایله تدقیق ایتدکلرینی و آمال محقهٔ ملیه‌یی ، امکان دائره‌سنده ، پیش نظر دقتده بولوندورمق ، حکومات حامیه‌نك اك صمیمی امل وارزولرینی تشکیل ایتدیکنی آطه خلقنه اعلان و افهام ایدرلر .

دول متحابه ، جزیره‌ده‌کی وکیللرینك تکلیفاتنه بالاعتماد ، کریدك وضعیت مادیه و معنویه‌سنی اصلاحه مقتضی بعض تدابیر اتخاذ ایله امتیاز جزیره‌نك آمال ملیه‌یه اك موافق بر صورتده توسیعی ممکن اولدوغنه قانعدرلر .

بو مقصد ایله ، دول مشارالیهم بر وجه آتی خصوصاته ، متحداً ، قرار ویرمشلردر :

۱ — بلا افاتهٔ وقت ژاندارمه اصلاحنه و بر میلیس عسکری احداثنه تشبث ایدیله‌جکدر . میلیس تشکیلاتنده یونانلیلر ، یاواش یاواش کریدلیلرله مزج اولونه‌بیلیر . یالکز ، کرید میلیسی خدمتنه کیره‌جك یونان ضابطلری کنیه‌لرینك یونان حضری اردوسی دفترلرندن اخراجی مشروطدر .

۲ — برنجی ماده موجبنجه تشکیل وفوق العاده قومیسرك تحت اداره‌سنه وضع ایدیله‌جك کرید ژاندارمه‌سی و میلیس عسکری ، جزیره‌ده انتظام و آسایشی تأسیس ایدر ایتمز ؛ مسلمانلرك حمایه‌سی تأمین اولنور اولونمز ، قوای عسکریهٔ دولیه جزیره‌یی ترك ایده‌جکلردر .

۳ — استقراضاتك تأمین عقودینه مقتضی یوزده اوچ علاوهٔ رسوم تمدید اولونمشدر . بوکا استناداً ۹,۳۰۰,۰۰۰ فرانقلق بر استقراض عقد ایدیله‌جك ؛ بونك ۳,۳۰۰,۰۰۰ فرانقی یرلی و یونانلیلردن متضرر اولانلره ، درحال تضمینات اعطاسنه حصر ایدیله‌رك ماباقیسی جزیره‌ده امور نافعه‌یه صرف اولونه‌جقدر .

٤ — دیون عمومیهٔ یونانیه قومیسیوننك منطقهٔ اداره‌سی کریده‌ده تشمیل اولونه‌جق و بوکا متفرع دوائرك تشکیل و احداثی بر اجنبی مأموره تودیع ایدیله‌جکدر . مومی الیه ، مجلس عمومی‌یه ، سنوی بر راپور تقدیم ایده‌جکدر .

٥ — لوالر مجالس عمومیه‌سنك امور جاریه ایچون مشاور مسئوله مراجعتی توصیه اولونور . مشاور پرنسینك قدرت اداریه‌سی بو صورتله توسع ایده‌جکدر . فقط بو خصوصده فوق العاده قومیسرك نفوذ شخصیسنه موجب اغبرار اوله‌جق حرکاتدن توقی اولونمق لازمدر .

٦ — دول معظمه طرفندن اقراض ایدیلن درت میلیون فرانقك فائض و آمورتیسمان تأدیاتی ۱۹۱۱ سنه‌سنه قادار تأخیر ایدیله‌جکدر .

۷ — تورکیه ایله کرید اراسنده سوروکله‌نن مشکلاتك مثلا ، سنجاق مسأله‌سی ، عثمانلی حبسخانه‌لرنده موقوف کریدلیلرك اوراق عدلیه‌سی ، حق رأی (ووت) مباحثه‌سی ، تلغراف اجرتلری ، قاضیلرك تعیینی ، تورکیه‌ده و ممالك اجنبیه‌ده کشت وکذار ایدن کریدلیلرك حمایه‌سی کبی مسائلك حلی ایچون استانبول سفراسنه تعلیمات ارسال ایدیله‌جکدر .

۸ — خرستیانلرله مسلمانلرك مساوات مطلقه ایله معامله کورمسی ، بالخاصه مساوات مذکوره‌یه انتخاب مأمورین خصوصنده دقت اولونمسی لازمدر . نصفی کریدلی ، نصفی دول معظمه قونسولوسلرندن مرکب بر قومیسیون تشکیلی ایله ، بوکونه قادار جامع ، مزارلق کبی مسلمانلر ضررینه ایقاع ایدیلن استملاك معاملاتنك تدقیقی مقتضیدر .

دول حامیه ، اصلاحات متصوره‌نك اجراسی ایچون ، مجلس ملی طرفندن قانون اساسینك بعض ماده‌لرینك تعدیلی الزم بولوندوغنه قانعدرلر . مواد مذکوره شونلردر : میلیس تشکیلاتی ؛ اصول استملاك ؛ مجلس ملینك انعقاد سنویسی ؛ میزان مالیٔ سنوی ؛ حسن انتخاب وثبات وظیفه ایله استقلالی تأمین ایدیلن مأمورلردن مرکب بر تفتیش مالی هیأتنك تشکیلی .

دول معظمه بو قرارلرینی اهالیٔ جزیره‌یه اعلان ایدرکن ، شبهه ایتمزلرکه ، کریدلیلر ، آمال ملینك استحصالنه متوجه هر خطوه ، جزیره‌ده انتظام و اسایشك اعاده وتأمیننه و بر ادارهٔ ثابته‌نك تأسیس و ادامه‌سنه متوقف اولدوغنه قانع و امیندرلر .

مکاتیب

مصر فوق العاده قومیسری احمد مختار پاشایه

استانبولدن کوندریلن بر آچیق مکتوبك بعض فقرلری :

تاج موفقیت !.. اشته دنیاده قولای قزانیلمیان برشی .... و ، غریب جلوهٔ طالعدرکه : ذروهٔ موفقیت یولجیلرینك یاری یولده طورملری‌ده ممکن اولاماز . موفقیته طوغری ، یا طورمه‌دن اعتلا اولنور یاخود سرعتله ، شدتله سقوط محققدر . بو کون ، ذات فخامتپناهیلری ، حقیقتك بو جلوه‌سنه ، قدرك بو ضربه‌سنه معروض و محکوم بولنیورلر .

غیرت دینیه ، حمیت ملیه صاحبی اولدیغم ، سزك کبی بر یادکار شرف ماضی‌یه دائما محبت و حرمت طاشیدیغم ایچون عقبه وقعه‌سی کبی بر مغلوبیت ألیمه عقبنده ، سزك سکونکزی ، سکون منزویانه‌کزی ، عمومك‌ده بو ماتمکز قارشیسنده سکوت احترامکارانه‌سنی کورمك ایستردم ؛ تأسف که : سز حالا خطایی حقیقته ، منفعتی عزت نفسه ترجیح ایدرك مقام حرکاتکزی محافظه قیدنده بولنیور سکز ، اویله ایسه دیکلیکز :

اصول سیاست حاضره‌ده ، خطا طرف دولتدن بیله واقع اولسه ، واسطه اولان مأمورك نقیصه‌یی اوزرینه آله‌رق استعفا ایتمسی بو صورتله دولت و ملتنه ترتب ایده‌جك خجالتی متحمل اولمسی ، وظائف عالیجنابانهٔ سیاسیه‌دندر . حالبوکه : عقبه وقعه‌سنده مشوق ومدیرسز ایدیکز ؛ دولتی تشویق ایتدیکز . تشویقکز ، خطا اولدیغی ایچون موفق اولامادیکز . سعیکز ، شدتکز « طابه » دن ، « طور » دن یوکسله مینجه ، اعماق بحر قلزمده محو و نابدید اولدی .

بز سزدن مصره ، سویشه تعلق ایدن اشبو مسأله سیاسیه‌ده ، واقفانه دلالت ، راهبرلك امید ایدییوردق . بوتون ایام وقوفنی وادیٔ نیلده کچیرن بر فوق العاده قومیسره ، بوتون وظائف ملیه‌سی بوکا منحصر اولان بر وزیره اینانمقلغمز پك طبیعی ایدی .

بونکله برابر ، جریان وقایعده ، بر آن اولدی ، تیتره‌دك ، تردد ایتدك . . . بو خطرناك یوله سلوك ایتمك استمدك . . . فقط ، او زمان سز ، بلکه معتنا بر عاطفتك خمار و نشئه‌سیله مست و محموم ، بزه

TEK-ESIN VAKFI

هیجانله الکزی اوزاتدیکز: « قورقیکز، . . . کلیکز، کلیکز، بنی تعقیب ایدیکز، . . . بنی تعقیب ایدن جبل کلیم اللهه چیقار! . . » دیدیکز. . .

حیف که: اینانیلدی، وتعقیب ایدیلدی. فقط سز معقبلری، قوجه دولتی، شراهق موفقیته اعلا ایده جککز یرده اوچورومله یوارلادیکز.

بو مسأله ده سوق و ادارهٔ دولت، ید دلالتکزه تسلیم ایدیلدیکی آندن اعتباراً سقوط باشلادی. شاشقینلق و قابلیتسزلکله اطرافه کوسترديککز حدت و حقارت سزی و بزی بسبتون محو ایتدی. . . بوکون، ناموس عثمانی آیاقلر آلتنده قالدی، سایه کزده حقیر اولدق. . .

یالکز بو قدرده دکل، ناموس دولت ایله برابر استقبال وطن ده تهلکه یه دوشدی. بزی بیقیدانه سوق ایتدیککز بوخطا نتیجه سنده، مصرك افتراق قطعیسندن صرفنظر، بر قسم سوریه نك ده حاکمیت عثمانیه دن انفکاکی اساسلرینی حاضرلمش بولنیورسکز.

پاشا حضرتلری. یالکز کندی باشندن مسئول اولان بر راه موفقیت یوقیسی. موفق اولامازسه مخطیدر. فقط، بوتون بر ملتی، عظیم بر دولتی، ولوکه صرف عدم دقت وجهالتله، کرداب فلاکته سوق ایدنلره مجرم اطلاق اولنور: بوکون مصر فوق العاده قومیسری، مواجههٔ وجدان عمومیده بر مجرمدر.

وظیفه یی مسئولیت تعقیب ایدر. هر جرم بر جزای مستلزمدر ... افکار عمومیه قارشیسنده کی مغلوبیت وهزیمتکز، سزك ایچون بر جزای معنویدر. بونی چکدیکز. فقط مع التأسف، هیأت اجتماعیه، آرتق او قدر فداکار اولاماز. جزای معنوی ایله اکتفا ایتمز. آخیر فقط اکیامز عدالت، سزك مادةً ده جزالانمکزی طلب ایدر.

بو عصر تمدنده دولت بر اسکی خادمی عزل ایتمز. فقط ملت، استعفا کزه منتظردر.

تأسف، تأسف اولنور. صوك دمده بر موقع سما- یه دن سقوط پك آجیدر. فقط نه یاپملی که: طالع، کوردر. . . هله جهالت، اوکا رفیق اولورسه، تصادف ایدیله جك ایلك اوچورمه دوشمك محققدر، ضروریدر.

پاشا حضرتلری، بعض آمال خسیسه ومشمسه، دولتك منافعنی، ملتك آرزوسنی دوشنمیه رك سزی محافظهٔ موقعه سوق ایتمه ملیدر. چونکه: سزیریکزده قالمق استه سه کز بیله، دولت و ملت بوکا راضی اولمیه جقدر.

دولت، مصرده منافع سیاسیه سنی قدرتله مدافعه ایده جك قیریلمامش، اورسه لنمه مش، برآلت؛ ملت، اسماعیلیه ده علویت دینیه و ملیه سیله متناسب پارلاق ونورانی بر تمثال ایستر. حالبوکه: ذاتاً یکرمی درت سنه دنبری یالکز صاراریمقله اکتفا ایتمش، پاص طوتمش مختاراسمی، آرتق اونی باشدن آیاغه قارارتان بو مغلوبیتدن صوکره دولت ابد مدته وکیل، ملت نجیبهٔ عثمانیه یه تمثال اولمغه لایق دکلدر.

بر عثمانلی

ارضرومدن

ادارهٔ ملك و ملل ایله مشغول ومتفکر اولانلرك هدف آمال و غایهٔ افکار وخیاللری، اخوت بشریه نك متضمن اولدیغی سعادت عمومیه یی تأمین واستکمالدر.

فطرت انسانیه ده مکنوز اولان خصائص تمدن وکمالات و قابلیات فیض و ترقیاتی کشف واظهار ومواهب مذکوره یی بر تربیهٔ معقوله واساسیه ایله تنمیه دن صوکره فضائل مخصوصه ایله تقدیه واعلایه حصر افکار وظائفیله مکلف اولان حکوماتك؛ — اورته ده خلوص نیت و فکر حمیت موجود اولدیغی حالده — حد ذاتنده مشکل کورنیان بو مقدسیات وظائفپرورانه یی نقدر سهیل صورتده اجرا ایده بیله جکی آشکاردر؛ فی الحقیقه، حکوماتك؛ بو وامثالی وظائف منحصراً و مستقلاً عهده سنده جمع و تفویض ایده رك — حتی کائناتك بیله تحمل ایده میه جکی — بر مسئولیت معظمه و منفرده التنده هردم نزار قلامق بابندکی معذرتی پك محق وبونکچون تلاحق آرای عموم ایله طرز حکمت ومشورتده متقابلاً بذل مجهود اساساً مشروع و پك موافق اولوب؛ حکومات حاضره ده دخی شعشعهٔ اقبال و مدنیت و دبدبهٔ احتشام موجودیت ایچنده بر غرور جهانفرمود ایله اسمان نظر اولان اقوام مسعوده ومغبوطه نك سرائر عز وسعادتلری حکمت سیاست ومشورتلرینه مربوطدر.

بزده ایسه اصول مشورت؛ ایجابات دینیه مز ایله ده مؤید اولدیغی حالده غفلتمزدن بالاستفاده ناظم بشریت اولان بو جوهر حریت، روح موجودیتمزك قلع و رفع اولنه رق زمانك ترقیات خارقه سنه رغماً محافظهٔ موجودیت ایله بن بطائت تحسساتمز حسبیله بر ساعتلق اقتران مسعودی یوز سنه لك حیات اسارته مرجح اولان بو موهبهٔ سماویه یی استرداده هنوز عدم تشبثمزدن ناشی دیناًجزلره دوچار اولهجغمز کبی مادةً ده تلافیسی غیرقابل پك چوق ضررلره کرفتار اولدیغمز محتاج تذکار دکلدر.

مدنی بالطبع اولان انسانك؛ حر الافکار اولمسی ذره قدر ملاحظه یه بیله لزوم اولمیان بدیهیاتدن اولدیغنه، طبیعی و طوغرو اولان بر شیئك دینی؛ ودینی اولان بر شیئك طبیعی و طوغرو اولمسنه کوره بو لؤلؤ یکتای فطرتی غصب و افنا ایدنلرك — منافع مخصوصه یه مستند اولهرق — اداره حاضره یی بر رنك مشروعیت و دیانتله تلوین وارائه یه غیرت خصوصنده وضع و اشاعه ایتدکاری نظریاتك درجهٔ اصابت و حقیقتی کندیلکندن متظاهردر.

افکار و اخلاق اوزرنده حصوله کتیردیکی تأثیر وانتباهدن طولایی معارف ممکن اولهبیلدکی قدر تحدید ایدلدیکی کبی ینه بروهم مخصوص الجاسیله ذاتاً علوم سیاسیه ومدنیه دن هیچ برشی او قوتدیرلمیان مکاتبه بر طاقم قطاع اخلاق مربی ومعلم نصب وتعیین ایدیلهرك ماضیءحال وحامیءاستقبال اولان دماغ شبان و اطفال سم ملال ایله بالتنویم تفکرات علویهٔ وطنپرورانه یه قارشو بی حس و بی مجال براقیلمقده در.

اوفق بر اثر حیات و جزئی بر لمعهٔ وقوف ایله بر فکر حمیت کوستره نلرك دوچار اولدیغی عواقب الیمه میدانده اولوب اصول مشورتك، مشروعیت و مقبولیتی علیهنده کی بو مثللو تدابیر زجریه ایله ده مبرهن وهویدادر.

ایشته معارفك تحدیدی وطرز ادارهٔ نك تأثیریله صنایعده تدنی ایتمش ووسائط نقلیه نك فقدان واندراسندن طولایی زراعت و حرائتی دخی کرفتارسکته و معطلیت اولمش؛ پك چوق وقایع اعتساف و فجایع استبداده شاهد متحمل اولان اهالی؛ حکومتك، طرح وطاب ایلدیکی رسوم مختلفه یی تدا ایفادن عاجز قالدیغندن؛ اعمار بلاد ایچون، تطبیق استملاك ایدلدیکی کبی حکومت ده، استیفای حق (؟) ایچون فقرای اهالینك، ذاتاً احتیاجنی بیله تأمین ایده میان لوازم و اثاث بیتیه سنه اطالهٔ دست تملك و خسار ایتمکدن غیر متأثر بولنمقده در.

حکومتك غایهٔ اصلی؛ والی فرمانلرنده اوقوندیغی کبی، تأمین حقوق عباد و ترفیه احوال بلاد اولمیوب شدیداً و منحصراً — محل صرف واستهلاکی ابدیاً مجهول — جر نقود اولدیغنی اهالی، بو قدر آجی والیم ضربات مظالمدن صوکره انجق بر درجه یه قدر تیقن و بو مسلکك، آتیاً حیوانات اهلیه رسومی و شخصی ویرکو کبی غیر محدود نام وعنوانلر ایله توسع ایده جکنی تفطن ایدرك ارضروم اهالیسی بوصوك ایکی ویرکویه قارشو عدم تحمل و استطاعتلرینی مشروعا بیان وافهام وبو بابده ذره قدر بر شیمهٔ انسانیت کوستر میان والی ناظم پاشا علیهنه قیام؛ ودکان و پازارلرك سد و بندی؛ ومابینه متین وجدی تلغرافلر کشیده سیله استحصال حقوق و اظهار وجوده بذل اهتمام ایده. رك او حوالیده مظالم کثیره ایقاع ایدن ناظم پاشا بوخروش مشروع اهالی یه قارشو قوت ومکنت ولی نعمت ایله ده تأمین بقا ایده مامش ومذکور ایکی ویرکونك اوراجه جبایتی ده دوچار تأخیر اولمشدر.

مذکور ویرکولرك تأخری، رسماً الغاسی مصادف بونك بالآخره جبایتنه توسل دخی عدیم الامکان اولوب زیرا ارضروم اهالیسی افکار متینه اصحابندن اولدیغی جهتله حکومتك بویله نامعقول بر طریقه سلوکی حائنده اهالیءمذکورەنك قیام مشروعیت کبی تکرار سرنمای هیبت اولهجغی بی اشتباهدر.

ذاتا ناظم پاشانك انفصالنی متعاقب صورتده اسباب قیامی تحقیق وحقیقتده مسببلرینی قهر و تأدیب مقصدیله مابیندن اعزام اولنان ایکی شورای دولت اعضاسنه اهالیءمذکوره دن هیچ بریسی جواب واجابته تنزل ایتمدیکی کبی، بوبابده همت و غیرتی چوق مفتی بلده و سائر بعض ذواتی دخی عدم تسلیم ایله دوچار ظلم اولمقدن شدیداً وقایه وحمایت و « بو ایشده جلهمز برابرز؛ سکز اون بیك کشی یی بردن کوتورسونلر» جواب صوابنی اعطایه مسارعتلری صلابت و متانت فکریه لرینك دلیلیدر.

بو ارضروم وقعه سیله: والی، دفتردار وبلدیه رئیسی کبی بر قاچ ذاتك تشکیل ایتدکاری شرکت انحصاریهٔ سارقه نك هدف اعتسافی اولمقدن طولایی حکومت دائره سنه عزیمتله والی انیس پاشایی دفع و ردایتدکدن صوکره کیفیتی تلغرافله مابینه بیلدیرمدن قسطمونی اهالیسنك حرکت مشورتپروارانه سی قیام اهالینك نتایج مسعوده و عواقب ظلمشکنانه سنه برر مثال رعنا و بر نجم اهتدا کبی شایان امتثال واقتفادر.

ملك محروس عثمانینك بررقطعهٔ لطیفه سی، سیئهٔ استبداد اولهرق پازدهٔ خیول اعدا اولهجغی صرده ینه بویله برقیام ومهاجمهٔ استحقاق ایله ابراز موجودیت و وطنمزك هر ذره سنی مادة الاصل حیاتمزله مدافعه وصیانت ایده جکمزی اعلان ایده ایدك؛ او وقتده بویله نورلر کبی پارلاق نتایج اقتطافیله جداً بختیار اولوردق

زمانمز؛ زمان استملا اولهیغندن بوکون بر حکومتك شوکت ومکنتی اداره ایتدیکی قومك کثرت واراضیسنك وفرت و وسعتیله دکل علوم وصنایعنك ترقی وشدتیله متناسب اولدیغندن بزی هر درلو ضیای افکار مدنیه دن محروما بر اعمای مسکین و غافل طرزنده برکرداب اندراسه سور وکله یین بو اداره انتباه و تیقیظ فکر ایله رفع و امحایه شهالك ومسارعت ایتمز. و ارضروم وقسطمونیلرك صورت خصوصیه ده اجرا ایتدکلری حرکت جوانمردانه یی بر طرز مهیب عمومیده بتون ولایات اهالیسی استردادحق وحریت ایچون یاپمز ایسهك؛ بزی محیط اولان اقوام متمدنه و ملل معظمه نك طعمهٔ احتراصاتی اولهجغمزه ذره قدر شبهه یوقدر.

بلغارستاندن :

بلغارستان حکومتنك اسلاملر علیهنده دائاروا- کوردوکی مظالم قانون شکنانه نك اك مهمی بلغارستانده یاشایان بالجمله مسلمانلری هر درلو تضییقات شدیده ایله مالندن، جاندن اوصاندیروب اللرنده بولنان

TEKELSIZ

اموالی اوجوزجه آلوب هجرته مجبور ایتمکدر.

برسنه اولیورکه کبریت وسیغاره کاغدی کبی شیلر تحت انحصاره النمشدی. قولجیلر بونی فرصت اتخاذ ایده‌رك هرراست کلدکاری اسلام خانه‌لرینی باصوب اصول و نظامه مغایر برصورتده قادینلرك جبراً اوزرلرینی تحری ایدییورلر. بوجسارت غیرمشروعه نتیجه‌سی هرکون برچوق فنالقلر اولیور. بوکون ینه الاتورقه‌ساعت سکنزده برقاچ کمرك قولجیسی اشرافدن امین بکك خانه‌سنه بالدخول خانملرك اوزرینه هجوم ایده‌رلر. مومی الیهك حرمی وکاینی خانملر اوستلرینك باشلرینك قولجیلر طرفندن اراشدیرلمسندن قورقه‌رق یاپیلوب یره سریلیر . وقعه اوزرینه اورایه‌یتیشن قومشو وتعلقات عائله مداوات لازمه‌یی اجرایچون بچاره‌لرك یانلرینه تقرب ایتمك ایسترلرایسه‌ده قولجیلر مساعده ایتمیوب کندیلرندن کچمش اولان زوالیلر اوزرنده تحریاته دوام ایدرلر.

نتیجهٔ تحریاتده نه‌اوده، نه‌ده مخدرات اسلامیه‌اوزرنده اشیای ممنوعه‌دن برحبه بیله ظهور ایتمه‌مشدر. فقط قولجیلره مغایر حقیقت اخباراتده بولنان مخبرنه‌میدانه چیقارلدی و نه‌ده دوچار مجازات اولدی.

شورای امت

بلغارستان مطبوعات اسلامیه‌سی مسلمانلرومسلمان مبعوثلری نه‌یاپیورلر؟ وظیفه‌لری نه‌در؟

اجمال سیاسی

داخلی

حکومت عثمانیه تموز ابتداسنده طرابلس غربده بر مفرزه حاضرلامش و (جانه‌ت)، (کاوار) واحه‌لرینی اشغال ایچون (غات) و (مورزوق) جواریه سوق ایله مشدی. تدابیر لازمه‌نك خفیاً اکمالنه موفق اولامایان حکومتك بو تشبثی بوتون مطبوعات درعقب خبر آله‌رق اطرافه اشاعه ایله دی. فرانسزلر ایشك جدیتی اکلار اکلامز همان (بژسوف) دن (جانه‌ت)یه بر هجین مفرزه‌سی چیقار دیلر. واستانبول فرانسز سفیری واسطه‌سیله غایت شدتله پروتستو ایتدیلر. فرانسزلرك ادعالرنجه ۱۸۹۹ فرانسزانکلیز معاهده‌سی (جانه‌ت) واحه‌سنی فرانسزدائرهٔ نفوذینه ترك ایتمش بناًعلیه بوقطعهٔ اراضی فرانسزلره عائد بولنمشدر. دولت علیه‌نك بورالرده قوهٔ عسکریه‌سی بولونماسی وشیمدیه قادار ویرکی آلماسی‌ده بونی اثبات ایدر !..

باب عالی، (جانه‌ت)ك طرابلس غرب اراضیٔ داخلیه سندن معدود اولدوغنی ادعاده دوام ایتمکده در. فقط فرانسزلر کیتدکجه اصرارلرنده‌کی شدتی آرتدیره‌رق، باب عالیی تهدیده باشلامشلردر.

اجنبی ایکی دولت آراسنده‌کی بر معاهده‌نك بونی قبول ایتمین اوچنجی بر دولته وثیقه اولهرق ارائه‌سی حقوق‌دولجه اصلا حجت اولهرق قبول ایدیله‌میه‌جکی جهتله فرانسه‌نك بوکستاخلغنه شاشمقله برابر بوکون ، اولمازسه یارین دولت عثمانیه‌نك فرانسه ارزو ومطالبنی قبول ایده‌جکنده شبهه ایتمیز. حکومتك وطنی . شیمدیه‌قادارسوق ایتدیکی بونجه‌محجوبیتلر، فلاکتلراقوالنزی مؤیددر.

فکریمزجه عثمانلیلق توسیع ملکدن زیاده محافظهٔ حدوده اعمار ممالکه صرف مقدرت ایتمه‌لیدر.

بوکون، سودان، وادای تجارت یوللرینی طرابلس غربه توجیه ایچون مبدأ‌لریمك ، (غات)، (جانه‌ت) جهتلرینك طرابلس غربه الحاقنه چالیشیلیور. دوشونیلمه یورکه، یولك مبدئی الده ایدیلمکله بوتون تجارته حکم ایدیله‌مز.. وبوندن یکرمی سنه اولنه قادار بوتون تجارت یوللری کاملا طرابلس ولایتندن کچیوردی.. بوکون بویوللرك قیریله‌رق تونس وجزایره توجهی اورالرده اسایشك کمالندن بریده ایسه، انتظامسزلنك امنیتسزلکك سراپاحکمران اولمامسندندر.

قومشولرك مستعمراتنده‌کی تجارت یوللرینی کورلتمك اورایه متوجه کاربانلری یوللرك برنقطه‌سنی الده ایده‌رك مملکته جلب ایتمك رؤیالرینی کوره‌جکمزه مملکتمزده‌کی کورلتمش اسکی یوللرك، انتظام ، اسایش ، صوکی حوایج ضروریه‌سنی اتمام ایدرك قابل مرور برحاله صوقمه‌توجیه غیرت ایتسه‌ك داها موافق حرکت ایمش اولورز. وبا خصوص، بو طرز حرکتده «دمیاطه پرنجه کیدرکن اوده‌کی بولغوردن اولق » نهلکه‌سی‌ده یوقدر. . . زیرا فورقویورز، حکومتك شوکونلرده کوستردیکی فعالیت مریضه بزه طرابلس کبی مملکتلر غائب ایتدیره‌جکدر. ایتالیا، فرانسه، انکلتره بلکه اوستریانك موافقت رأیلرینی استحصال ایتمش، فرصت بکله‌یور . . . بنغازیده تضأ وقوعبولان یانغین ایچون (موسیو تیتونی)نك مدهش برنوطه ایله تضمینات فوق العاده طلب ایتمسی، اکر موافقت اولونمازسه مسلحاً بنغازی‌یه کیره‌جکنی بیلدیرمسی هپ مداخله یه وسیله آرایان حرکاتندر . بویله برزمانده حکومتمزك، عاجز، ضعیف حکومتمزك توسیع حدود سوداسیله ، مترقب فرصت دشمنلر اویاندیرمسی اتحاردن باشقه برشی دکلدر،

§ وهابیلرك مدینه‌یی ضبطه یورودکاری شایع اولمشدر. استانبول حکومتی تلاش ایچنده بولونیور.

§ یمن اختلالی دوام ایتمکده‌در. بش طابور عسکر حدیده‌ده عصیان ایتمشدر. تأدیبلرینه کوندریلن قطعات سائره ایله بونلرك ارالرنده وقوع بولان محاربه‌ده اوچ یوزی متجاوز افراد مقتول ومجروح اولمشدر.

خارجی

روسیه‌ده — رجعتکارلرك سیاستی غالب کلدی — چار(دوما)یی طاغتدی. فی الحقیقه فرمان رسمیده (دوما)نك ۵ مارت ۹۰۷ده یکیدن دعوت ایدیله‌جکی محرر ایسه‌ده، بو مواعیدك غلیان افکاری تسماً تسکین ایچون اوکه سورولمش بر طاقم یالانلردن عبارت اولدغی ویکی (دوما)نك انحق یکی اختلالرسایه سنده دعوت ایدیله‌بیله‌جکی شبهه‌سزدر . روسلر، بعض حریپرورکچینه‌ن مبعوثلرك توصیه‌لرینی دیکلیه‌رك سکوت وسکونت ایله کله جك سنه‌یی بکلرلرسه، (دوما)نك‌ده مجلس مبعوثان عثمانی کبی ماضیلره، تاریخلره قاریشه جغی پك بدیهی بر حقیقتدر

فقط روسلرك، اولی سنه دنبری حریت‌اوغورنده قان دوکه‌ن چکنمه‌ین بو غیور ومتین ملتك قولای قولای بویله یالانجی وعدلره، عطالت‌پرور توصیه‌لره التفات ایتمیه‌جکلری وقوعات ایله ثابت اولمقده‌در.

(دوما) لغواولونور اولونمز، حریتپرورلردن باشقه بوتون مبعوثلر.(ویبورغ) شهرنده اجتماع ایتمشلر و(دوما)نك لغوی ایله حق وکالتندن محروم اولدقلرینی قبول ایدن مشروطیت عوامیه خربندن ماعدا جمله‌سی ۲۰۰ مبعوث، آتشین بر بیاننامه ایله وطنك تهلکه‌ده اولدوغنی اعلان وبوتون روسلری، ویرکی ویرمه‌مکه، عسکرلك ایتمه‌مکه دعوت ایامشلردر، عمله مبعوثلری وسوسیالسیتلر اردو وبحریه‌یه خطاب ایتدکلری بر اعلاننامهٔ رسمیده :

«ظالم حکومت، ملته طوپراق ویرمه‌مك ، حالکزی اصلاح ایتمه‌مك ایچون (دوما)یی لغوایتدی. شمدی المان واوستریالیلری مملکتی ضبطه دعوت ایدییور.

بزده ! اهالینك مشروع وکیللری، بوکا مقابل سزی ایاقلانمغه ، ضابطلریکزه اطاعت ایتمه‌مکه، قار دشلریکزه آتش ایتمه‌مکه، تهلکه‌ده بولنان وطنی مدافعه یه، خارج قانون یاشایان حکومتی قوغمقه دعوت ایدییورز وطن، ملت وحریت یولنده ملت سزی قهرمان کورمك ایستهر! » دییورلر.

دیکر بر بیاننامه‌ده، عمله وکویلو مبعوثلری طرفندن عموم ملته شو عرض ایدیلور: « چار، اطرافنی صاران عالم ناجلیته، ناظرلره، غراندوقلره اسیردر. حکومت بزی بر اویونجاق یاپمق ایسته‌دی. استقراضلری کیف مایشاصرف ایتمکی دوشونیوردی وظیفه مزی ایفا ایتدك، بوکاراضی اولمادق. فقط بزی طاغتدیلر، حبس ایدییورلر. حکومت، ملته اعلان حرب ایتدی. قانلر آقه‌جق . فقط مسئول حکومتدر. قالقکز، حکومتلری قوغوکز. طرفکزدن مأمورلر انتخاب ایدوب اداره‌یی اونلره تسلیم ایدیکز . حریتی ، اراضیی حکومت ویرمه‌دی. بز کندیمز آلالم . فقط بو خصوصده قارما قاریشیق

TEK-ES VAKFI

چالیشمایالم . وکیللریکزك قرارینی بکله‌یکز. همان، شیمدی عمومك مساواة بلا واسطه، وخفی آرا ایله انتخاب ایده‌جکی بر شورای امت تأسیسیه ایسته‌ییکز. قالقه‌جق کون، وطن خائنلرینی شدتله جزا لاندیره‌جق ساعت کلدی. اسکی اداره‌یه‌دونمکدن ایسه أولمك أولادر. مملکتی ، ماتی، اولاد واحفادیمزی دنیایه مورث شین بر حکومتدن قورتارالم. بر آدم کبی قالقه‌جق زماندر . وطن تهلکه‌ده ! ملت خائنلری محو اولسون! چارحکومتی یره باتسین! روسلر مسعود اولسون! »

حکومت چاریه بوتون حویتپرور غزته‌لری بر آنده قاپاتمش، بو بیاننامه‌لری امضالایان مبعوثلری تعقیب وتوقیفه باشلامشدر. فقط، بوشدتلر خلافنه اختلاللجیلر مختلف شهرلرده مطبعه‌لری باصه‌رق کندی الریله‌بو بیاننامه‌لری طبع ومیلیونلرجه نشر ایلمشلردر.

(دوما)نك أولومی بوتون روسیه‌نك یکیدن جانلانمسنه سبب اولدی، ظن ایدیلیر : پترسبورغده یوزلرجه فابریقه قاپانمش، ۵۰ بیکلرجه عمله ترك اشغال ایلمشدر.

(قفقاسیا)ده مقابله یه‌کرمی ویریلمشدر. بعض شهرلرده قوهٔ عسکریه ضابطلرینی اولدیردرك شهرك اداره‌سنی غصب ایتمشلردر.

بوتون (پولونیا)ده اختلال باشدن باشه علو - لنمشدر. بر والی، بر متصرف، بر ضبطیه الای بکی ویاطابور اغاسی اولدورلمه‌ین کونه تصادف ایدیلمه‌یور. (دوما)نك لغوی اوزرینه فوران ایدن اختلالارك مدهشی (فلاندیا)ده وقوع بولدی .. (سوه - بورغ) قلعه‌سنده‌کی عسکر اعلان عصیان ایله قلعه‌نك بولوندوغی آطه‌لری ضبط ایتدیلر.

بالطبع ده برقاچ زرهلی قروازور علم افراز طغیان اولدی. حکومت ، دونمانك صادق قالان قسمنی بونلره قارشی یوللادی . تفکار، میترالیوزلر ، طوپلر دومانلر ، آتشلر اورته‌لغی ولوله‌لرله استیلا ایتدی. قان کوکده‌یی کوتوردی.

***

چار حکومتی تولایاقله (دوما)یی طاغتدی. فقط مشکلات اصل، بوندن صوکرا باشلایه‌جقدر. ۱۳ مایسدنبری بوتون نظرلر، املاك (دوما)یه معطوف ایدی . حکومت (دوما) سایه‌سنده خارجدن بویوك بویوك وپك آغیر شرطلرله استقراضلر یاپه‌جق قادار سربست قالمشدی.

شیمدی بوتون حریص سعادت وانتقام کوزلر یکیدن حکومته توجه ایتمش بولونیور . حکومتك، بوتون مست موفقیت اختلاللجیلرله، بری منطفی اولورسه اونی علویز اشتعال اولان عصیانلرله اوغراشمغه حاضر لانمسی لازمدر.

غوسپودین استالبین بالجمله اوروپا غزته‌لرینی صاتون آلدی. حریتپرور اولدیغنی، روسلرك بالعکس حریته عدم لیاقتلرینی — ۲۵ سنه اول عثمانلیلقده اولدوغی کبی — اعلان ایتدیرییور. افکار معتدله اصحابندن بعضیلرینی نظارتنه اشتراکه دعوت ایتدی. کیمسه بودعوته اجابت ایتمه‌دی. استالبین اختلاللجیلرله قارشی قارشیه، یالکز قالدی. (دوما) فرانسز اختلالنك (ئه‌تاژونرو)سی کبی ملتك بوتون آمالنی بوتون وسعتی ایله بردن، عرض ایتدی . فقط بو معروضاتی ایله ملتك اویله رقیق وحساس عروق حیاتنه‌طوقوندی که، کندی استقبالنی تهلکه‌یه‌قویمقله برابر ملته قارشی حکومتی‌ده مشکل، پك مشکل بر وضعیته دوشوردی. بعض اوروپا غزته‌لری (دوما)نك عریضهٔ جوابیه‌سنك وسعتی مبعوثانك عجمیلکلرینه عطف ایتدیلر. حالبوکه بوحرکت پك بویوك بر مهارت ، پك عظیم بر قوت ایدی.

دوما، اجتماعنك ایلك کونی، بر طرفدن مسئول نظار ایسته‌یرك دوام حیاتنه وسیله، آرارکن، دیکر جهتدن عموم روسلره‌طوپراق، معیشت وعدایدرك بوتون بدبخت اسلاو عالمك جلب قلوبنه چالیشدی. بو بیانات سایه‌سنده (دوما)، وجدان وخیال ملتده ابدیاً خیرخواه ولطفکار یاشایه‌جق، حالبوکه بونلری، بلکه عدم امکان جهتیله بخش ایده‌مه‌ین حکومت دائما تعرضاته، تراجماته، تلسیناته هدف اولوب قالاجقدر. نفوذ مأمورین ولوکه، باشلرنده استالبین، ایغنایه‌ف، بوبیدونوسف بولونسون بوطوفان اختلاله مقاومت ایده‌میه‌جکدر.

روسیه‌ده دوامی مأمول بولونان بو اغتشاشلر، هیجانلر، حد ذاتنده سیاست عثمانیه‌یه، نافعمیدر، مضرمیدر، تدقیق ایتمك ایسته‌مه‌یز.. یالکز ظن ایدرزکه، چارك سیاست داخلیه دوشونمه‌سندن متولد بر ضربهٔ عنیفه‌سیله تبدل ایدن، محوینی دکیشدیرن بوکونکی روسیه سیاست خارجیه‌سی عثمانلی دیپلوماسیسنه پك موافق، پك مفید بر دائره‌یه انتقال ایتمشدر.

فرانسزلر، انکلیزلرله ائتلاف صحیحی عقد ایتدکدن صوکره روسیه‌یی ده بوائتلافه ادخاله چوق سعی ایتدیلر المانلر علیهنده بولنان بوتشبثه فرانسزلر طبیعی اوله‌رق طرفدار ایدیلر..

یدنجی ادوار بو صورتله المانلره بر ضربه اوره رق طوپالایان انکلیز تجارتی تعمیره اوغراشیوردی. روسلر، پارایه محتاج ایدیلر. بو نزاکتلره حسن مقابله ایتدیلر. استقراض عقد اولوندی. دنیاده ایلك دفعه ، انکلیز لرك روسیه استقراضته رسماً اشتراکلری کورولدی...

ائتلاف کیتدکجه بویودی. روسیه ایله انکلتره اراسنده بر اتفاقدن بحثه قادار واریلدی. هندك ایرانك، تورکیه‌نك ، استانبولك تقسیم و توزیعنه عائد قرارلر، لایحه‌لر تعاطیسنه باشلاندی. انکلیز دونمانسك تموزده‌روسیه‌یی، زیارتی ایکی دشمن قدیمك ائتلاف صمیمیلرینی‌ده رملی، قرونشتادی رایتلرله، فشکلرله‌طوپلرله عالمه اعلان ایده‌جکدی.

فقط نه چاره‌که، ایکنجی ویلهلم، المان قومنك بو فعال سید خادمی اویوما یوردی.. پترسبورغده منتشر آلمان غزته‌لرینه یوللادیغی تعلیمات ایله روسلر انکلیزلرك قوجاغنه آتیلیرسه آلمانلرك‌ده روسیه‌ده بر جمهوریت تشکیلنه غیرت ایده‌جکلرینی اعلان ایتدیره‌رك چاری قورقوتدی. برازصوکره (شونبرون)ه فرانسوا ژوزفی زیارته کیتدی. تاج قرالیسی روسلرك مداخلهٔ عسکریه‌سنه مدیون اولان بو اختیار ایمپراطور ایله چاری اختلاله قارشی مدافعه وصیانت ایتمك چاردلرینی دوشوندی ..

بو ایکی توصیه، بو ایکی تکلیف اراسنده چار ایچون تردده محل یوقدی .. ذاتاً استقراض عقد اولونمش بتمشدی !

ویانه‌دن یایلان خبرلره کوره (شونبرون)ده یکی بر اتفاق مقدسه، داها دوغروسی اتفاق مثلثك زمان عقدینه، بیسمارق وغوچاقوفه قادار دوام ایدن اوچ ایمپراطورلر اتفاقنه تمل آتیلمش بولونیور..

انکلتره خارجیه ناظری بوائناده متلاشی، وتیه‌نك مهارتله انکلیز جزؤ دانلرندن چکدیکی میلیونلر ایچون متلاشی بالطبع زیارتنك حصولنه، مطلقا حصولنه چالیشدی.. بو وادیده ، بی‌پروا، بهودی مظالمندن متهیج انکلیز افکار عمومیه‌سیله چاربیشدی.

سور ادوار غرده‌ی بالطبع زیارتی ایله یاچاری جلب ایتمکه ، یاخود جلب ایده‌مدیکی حالده قر- ونشتادی ضبط ایله روسلری تهدید ایده‌بیله‌جك بر وضعیت بحریه اکتسابنه غیرت ایتدی.

فقط، روسیه‌نك اداره‌سنه اوچ قوتك، چار، نظار و دومانك اشتراکنی قبول ایدن، زیارته کیدن دونمانك دومایی‌ده زیارت ایده‌جکنی بی‌احتیاط اعلان ایدن سور ادوار غرده‌به ذاتاً طارغین بولنان چار انکلیز دونماسنك بالطبع زیارتی آنی ویارد بر قرار ایله ردایدیویردی.

عین کونلرده (دوما) طاغیلوردی.

سراب آسا غائب اولان املی ارقاسندن مکدر ومأیوس باقه قالان (سور بانرمان) « دوما أولدی یاشاسین دوما ! »دیه چارلغه اعلان حرب ایتدی. انکلیز سیاست قدیمه‌سنی اتباع ایدرك روس حکو- متنی غائب ایتدی ایسه روس حریتپرورلرینی جلبه چالیشدی. فقط هیهات! ایش ایشدن کچمشدی. چار آدیمنی آتمش، اوچ امپراطورلر اتفاقی رسما دکلسه، خفیاً تأسس ایتمشدی..

بر سنه دنبری یکدیکنك دعوتلرینه عدم تنزل کوستردن یدنجی ادوار بوکون هامبورغ قابیلرنده ویلهلمی زیارته شتاب ایدییور، قیصر بو موفقیتندن ممنون ومغروراولسه حقی واردر..

عثمانلیلق‌ده بو غزادن حصه یاب استفاده‌در.

روسیه احوال داخلیه‌سنك قاریشقلغی ، انکلیز پولتیقه‌سنك بلکه عجمیلکی، آلمان سیاستنك غیرتی سایه سنده روس انکلیز اتفاقی بر زمان ایچون کیری قالمش بولونیور.

فقط هر زمان بویله اولاماز. بوکونکی متارکه بزم ایچون مدار غرور واستراحت اولمامالیدر. انکلیز روس ائتلافنك اك ولوله‌لی کونلرنده‌کی هیجانلریمزی دائما عمق قلبمزده حفظ ایده‌رك جدال مستقبله حاضر لانمالی یز. « وطن تهلکه ده ! » ندای هر اغزدن زیاده بوکونکی عثما- نلیلرك اغزینه یاقیشه‌جق بر فریاددر..

مصرده طبع اولنمشدر.

TEKEL SIN VAKFI